

29.8.2014

Etelä-Savo

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskuksen ulkomaisen työvoiman käytön yleisiä edellytyksiä koskeva alueellinen linjaus

1. Alueellisen linjauksen lähtökohtia

Alueellinen linjaus perustuu ulkomaalaislakiin (301/2004) ja valtakunnalliseen linjaukseen ulkomaisen työvoiman käytön yleisistä edellytyksistä. (VNp 11.10.2012)

Alueellisen linjauksen tarkoitus on tukea työvoiman saatavuutta Etelä-Savon ELY –keskuksen alueella ottaen huomioon alueen työmarkkinoiden erityispiirteet. Linjauksen tarkoituksena on turvata osaavan työvoiman saatavuus ja mahdollistaa työnantajille vaihtoehtoja työvoiman hankinnassa niissä tilanteissa, joissa kotimaista työvoimaa ei ole saatavilla.

Työvoiman saatavuusharkinta on kokonaisuutena, joka sisältää ennakkovalvonnan ja työvoiman saatavuuden arvioinnin. Ennakkovalvontaa suoritetaan selvittämällä mm. työehtojen riittävyys, työnantajan edellytykset toimia työnantajana sekä työsuhteen ehdot ja työnantajan suoriutuminen työnantajavelvollisuuksista.

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti alueellisissa linjauksissa käsitellään alueellisten työmarkkinoiden erityispiirteisiin liittyvät kysymykset, kuten arviot työvoiman saatavuudesta eri ammatti- ja toimialoilla. Alueellinen linjaus ei sisällä jo valtakunnallisessa linjauksessa käsiteltyjä seikkoja. Tästä syystä alueellista linjausta on luettava rinnakkain valtakunnallisen linjauksen kanssa. (VNp 11.10.2012)

Ulkomaisen työvoiman käytön yleisiä edellytyksiä koskevat valtakunnalliset linjaukset on annettu valtioneuvoston päätöksellä, joka on noudettava työ- ja elinkeinoministeriön internet-sivuilta. (www.tem.fi)
Ulkomaalaislaissa on myös määritelty tehtävät, alat ja asemat (esim. perheenjäsen) joihin liittyy oikeus tehdä työtä ilman työntekijän oleskelulupaa.

Alueellinen linjaus ei ole oikeussääntö. Linjauksen tarkoituksena on antaa tietoa siitä, mitä hakemusta käsittelevän virkamiehen tulee ottaa huomioon harkittaessa työntekijän oleskeluluvan tai muun työntekoon oikeuttavan luvan myöntämistä. Työntekijän oleskeluluvan myöntämiseen liittyvä

harkinta on tapauskohtaista kokonaisharkintaa, joka sisältää sekä työvoiman saatavuuden arvioinnin että työsuhteiden ennakoivan valvonnan, jossa tulee varmistua siitä, että työsuhteessa noudatetaan asianomaista työehtosopimusta ja Suomen työlainsäädäntöä. Lisäksi varmistetaan, että työnantaja kykenee suoriutumaan työnantajavelvoitteistaan.

Työntekijän sopivuuden arviointi kuuluu lähtökohtaisesti työnantajalle ja työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto) selvittää työmarkkinoiden käytettävissä olevan työvoiman saatavuuden. Vaadittavien terveydentila- ja pätevyysvaatimusten asianmukaisuutta koskeva harkinta kuuluu ulkomaalaislain mukaan TE-toimistolle. Työntekijän toimeentulon tulee olla turvattu ansiotyöllä kuukausittain työntekijän oleskeluluvan voimassa ollessa.

Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaiset saavat työskennellä Suomessa ilman työntekijän oleskelulupaa. Vastaava oikeus on myös Norjan, Islannin, Liechtensteinin ja Sveitsin kansalaisilla. ETA-alueen ulkopuolisten maiden kansalaisilta vaaditaan lähtökohtaisesti työntekijän oleskelulupa, mutta poikkeuksiakin on. Ulkomaalaislaissa on määritelty ne tehtävät, alat ja asemat, joihin liittyy oikeus tehdä työtä ilman työntekijän oleskelulupaa. Työnantajan velvollisuutena on varmistua siitä, että palvelukseen tulevalle ja palveluksessa olevalla ulkomaalaisella on vaadittava työntekijän oleskelulupa tai että hän ei tarvitse oleskelulupaa. Lisätietoja www.te-palvelut.fi (Työsuhdeasiat - Ulkomaalainen töissä Suomessa) ja www.migri.fi.

2. Ulkomaisen työntekijän oleskelulupaa koskevan alueellisen linjauksen valmistelu

Etelä-Savon ELY:n ulkomaisen työvoiman käytön yleisiä edellytyksiä koskeva alueellinen linjauksen valmistelussa on otettu huomioon alueen työmarkkinatilanne. Työvoiman saatavuutta harkittaessa tietopohjana on käytetty mm. työ- ja elinkeinohallinnon ennakointitietoa, työmarkkinakatsauksia, työ- ja elinkeinotoimiston selvityksiä rekrytointiongelmista sekä ammattibarometrin tietoja. Lisäksi Etelä-Savon työ- ja elinkeinotoimistoa on pyydetty kommentoimaan alueen voimassaolevia linjauksia ja niiden vastaavuutta nykytilanteeseen sekä mahdollisia tulevaisuuden tarpeita.

Alueellista linjausta on käsitelty Etelä-Savon ELY -keskuksen johtoryhmässä sekä Etelä-Savon maahanmuuttoasian toimikunnassa. Maahanmuuttoasiain toimikunnassa ovat olleet edustettuina eri yhteistyötahot, kuten eri kuntien edustajia, Etelä-Savon TE-toimisto, Etelä-Savon maakuntaliiton ja Itä-Suomen aluehallintoviraston edustajat, oppilaitosten edustajia, työmarkkinaosapuolet sekä eri järjestöjä, mukaan lukien myös maahanmuuttajia edustava oma järjestö.

3. Alueellinen linjaus

Alueellisessa linjauksessa on päädytty valmistelun perusteella siihen, että pääsääntöisesti työvoiman saatavuus harkitaan kaikilla ammattialoilla, joissa tarvitaan työntekijän oleskelulupa. Tämä lisäksi linjauksessa on määritelty ne ammattinimikkeet, joille työntekijän oleskelulupaa voidaan puoltaa ilman erikseen tehtävää arviota työvoiman saatavuudesta.

Arvio työvoiman saatavuudesta tarkoittaa työ- ja elinkeinotoimiston asiantuntevaa arviota siitä, onko tehtävään kohtuullisessa ajassa saatavilla sopivaa työntekijää työmarkkinoilta. Kohtuullisena aikana Etelä-Savon ELY-keskuksen alueella pidetään sitä, että työpaikka on avoinna TE- hallinnon Ura-tietojärjestelmässä ja Te -palvelut verkkosivuilla, avoimet työpaikat, vähintään kahden viikon ajan.

Työvoiman saatavuuden parantamiseksi työntekijöiden oleskelulupia voidaan puoltaa ilman erikseen tehtävää työvoiman saatavuusselvitystä Etelä-Savossa ammattitaitoisille:

1. lääkäreille
2. sairaanhoitajille
3. bioanalytikoille (terveydenhuolto)
4. röntgenhoitajille
5. hammaslääkäreille
6. hammashoitajille
7. eläinlääkäreille
8. maataloustyöntekijöille
9. kotieläinhoitajille (karjanhoitajat)

4. Työntekijöiden oleskelulupa-asioiden käsittely Etelä-Savossa

Etelä-Savon ELY-keskuksen alueella työntekijän oleskelulupahakemuksen käsittely on keskitetty Kaakkois-Suomen TE-toimiston Lappeenrannan toimipaikkaan, jossa annetaan osaratkaisu. Lopullisen päätöksen tekee Maahanmuuttovirasto (ensimmäinen lupa) tai poliisi (jatkolupa). Oleskelulupahakemuksen voi panna vireille vain työntekijä itse. Ensimmäistä oleskelulupaa on haettava pääsääntöisesti ulkomailla Suomen edustustossa.

Lisätietoja Kaakkois-Suomen TE -toimiston työlupayksiköstä:
www.te-palvelut.fi

Kaakkois-Suomen työ- ja elinkeinotoimisto
 Työntekijän oleskelulupa-asiat
 Villimiehenkatu 2 B

PL 117
53101 Lappeenranta

Puhelimitse arkisin klo 8–16.15
Puh. 0295 042 006
Faksi 05 443142
lappeenranta.tyolupayksikko@te-toimisto.fi

Yleistä neuvontaa työntekijän oleskelulupa-asioissa saa myös
Työlinjalta 0295 020 700 (henkilöasiakkaat)
Yritys-Suomi-puhelinpalvelusta 0295 020 500 (työnantaja-asiakkaat)

5. Alueellisen linjauksen voimassaolo

Tässä päätöksessä esitetty linjaus on voimassa toistaiseksi päätöksentekopäivämäärästä alkaen. Alueellisen linjauksen toimivuutta seurataan ja siihen liittyvää tausta- ja seurantatietoja kerätään alueen työnantajilta, TE- toimistolta ja työmarkkinaosapuolilta. Saatua tietoa käsitellään maahanmuuttoasiain toimikunnassa ja TE- toimiston yhteydessä toimivassa työvoima- ja yrityspalveluneuvottelukunta (TY- neuvottelukunta). Alueellisen linjauksen tulee olla ajantasainen ja se päivitetään tarvittaessa, vähintään kerran vuodessa.

Nyt päivitetty Etelä - Savon ulkomaisen työvoiman käytön yleisiä edellytyksiä koskeva alueellinen linjaus tulee voimaan 29.8.2014.

6. Lisätietoja

Lisätietoja Etelä-Savon ulkomaisen työvoiman käytön yleisiä edellytyksiä koskevasta alueellisesta linjauksesta antavat yksikön päällikkö Tea Raatikainen (p. 0295 024 075) ja kehityspäällikkö Irja Sokka (p. 0295 024 089) Etelä- Savon ELY -keskuksesta.

Mikkeliissä 29.8.2014

Juha Pulliainen
E-vastuualueen johtaja

Irja Sokka
Kehityspäällikkö